

N:o 108.

Af Herr Stormats M. Olsson: *Om beviljande af anslag till låneunderstöd åt enskilda jernvägar under åren 1887—1891.*

Att förbättrade kommunikationer, och särskildt jernvägar, äro ett af de mäktigaste medlen för höjande af ett lands förkofran, är ej blott ett ofta upprepadt påstående, utan torde numera vara ett så fullständigt ådagalagdt faktum, att någon bevisning därför ej lärer vara erforderlig. Staten har ock hittills, i öfverensstämmelse med denna uppfattning, verksamt befrämjat det enskilda jernvägsbyggandet här i landet och dermed icke allenast gagnat landets utveckling i dess helhet, utan äfven tillgodosett sitt eget intresse, då stambanorna visat sig lemna ett fördelaktigare ekonomiskt resultat i den mån bibanor tillfört dem ökad trafik.

Något äfventyr för staten har, att döma efter den hittills vunna erfarenheten, ej varit med dess försträckningar till enskilda jernvägsbolag förenadt, om än undantagsvis betalningen af en och annan annuitet blifvit i någon mån fördröjd.

Ej heller torde man behöfva frukta, att förhållandet för framtiden skall blifva sämre, då jernvägarne förmåga att lemna nöjaktig afkastning af i dem nedlagda kapital bör tilltaga i bredd med landets fortgående utveckling, och det för öfrigt, när staten med lån understödjer enskilda jernvägar, måste förutsättas, att icke andra komma deraf i åtnjutande än sådana, som anses kunna erbjuda tillräcklig säkerhet för den emottagna låneförsträckningen.

Vidare torde icke böra lemnas utan afseende, att staten genom att nu upphöra med enskilda jernvägsanläggningars understödjande knappast skulle kunna anses hafva fullt billigt behandlat de orter eller landsdelar, hvilka vore beredda att kraftigt bidra till åstadkommande af jernvägsförbindelser, lika gagnande för det allmänna, lika förtjenta af

understöd som de med sådant redan gynnade banor, men hvilka, derigenom att staten undandroge det enskilda jernvägsbyggandet sitt allt hittills så gagneliga biträde, sattes ur stånd att erhålla kommunikationer, som för deras täflan med andra orter vore nödvändiga.

I öfrigt ber jag att få hänvisa till de motiv, som Herr A. Gu-mælius i sin motion n:o 20 för innevarande år inom Andra Kammaren väckt, och vågar derföre vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte till låneunderstöd åt enskilda jernvägar intill högst halfva anläggningskostnaden bevilja och till Kongl. Maj:ts disposition ställa ett extra anslag af femton millioner kronor, att utgå under 5 år med tre millioner kronor under hvardera af åren 1887, 1888, 1889, 1890 och 1891, å hvilket anslag Kongl. Maj:t må ega att till understödjande af nya enskilda jernvägsanläggningar anvisa af Kongl. Maj:t beviljade understödsbelopp emot så billiga lånevilkor, som staten utan egen ränteförlust kan bevilja.

Stockholm den 27 Januari 1886.

S. M. Olsson.